

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Třicetiletá válka

(1618 – 1648)

Tato prezentace byla vypracována v rámci projektu Inovace výuky společenských věd.

Registrační číslo: CZ.1.07/1.1.04/03.0045

TŘICETILETÁ VÁLKA

- Území bojující proti Habsburkům
- Španělští Habsburkové
- Rakouští Habsburkové

0 500 km

- ① 1618-1623: Česko-falcká válka
- ② 1625-1629: Tažení Kristiána IV. Dánského, tzv. dánská válka
- ③ 1630-1632: Tažení Gustava Adolfa, tzv. švédská válka
- ④ 1635: Francouzská intervence do Španělské říše
1642: Obsazení Roussillonu
1643: Francouzské vítězství u Rocroi
- ⑤ 1645-1648: Vpád Švédů do Čech, francouzské boje

Svatá říše římská

katolická **Liga**

X

kalvínská **Unie**

Habsburkové

Fridrich Falcký

státy jižního Německa

státy západního Německa

neutrální státy

luteránské

státy na severu Německa

(Sasko)

Válka česko-falcká (1618 – 1623)

Fridrich Falcký – „Zimní král“

Ferdinand II. Habsburský

Válka dánská (1625 – 1629)

bitva u Dessavy
u Lutteru

Kristián IV. Dánský

Albrecht z Valdštejna

(1583 – 1634)

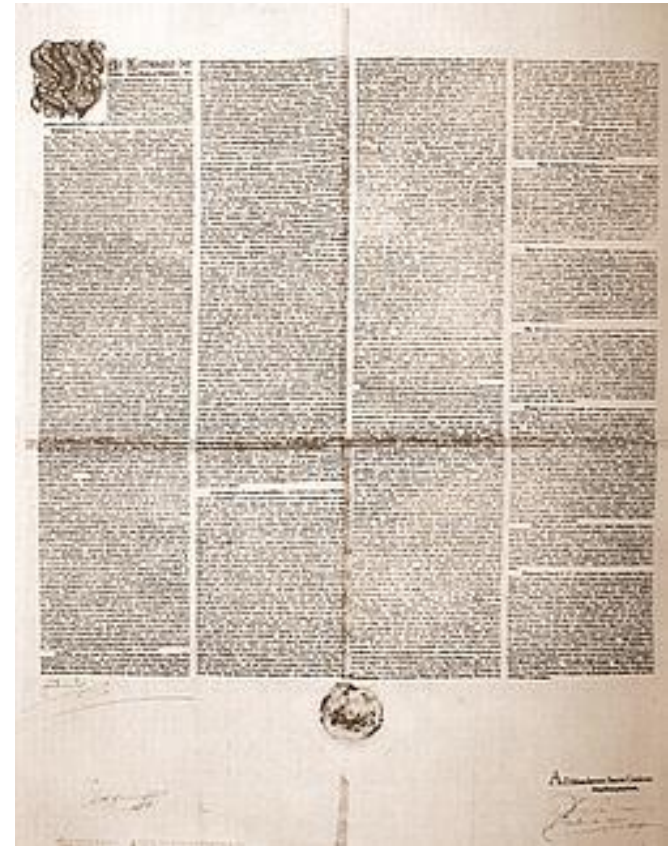
- od r. 1625 – generalissimus císařských vojsk
- úspěchy ve válce falcké, dánské i švédské
- vévoda frýdlantský, meklenburský a hlohovský, kníže zaháňský
- Řád zlatého rouna (1627)
- 24. 2. 1634 – zavražděn v Chebu

Restituční edikt – r. 1629

- návrat před r. 1555
 - rozlítí neutrální
luteránské státy na
severu Německa
 - vstup do války proti
Habsburkům
- r. 1632 – vpád Sasů
do Prahy

- **odstupení Horní a Dolní
Lužice Sasku**

Kopie Restitučního ediktu

Válka švédská

(1630 – 1635)

Gustav Adolf

(1594 – 1632)

švédský král

Vylodění Gustava Adolfa na Usedomu

Gustav II. Adolf oslavuje vítězství po bitvě u Breitenfeldu

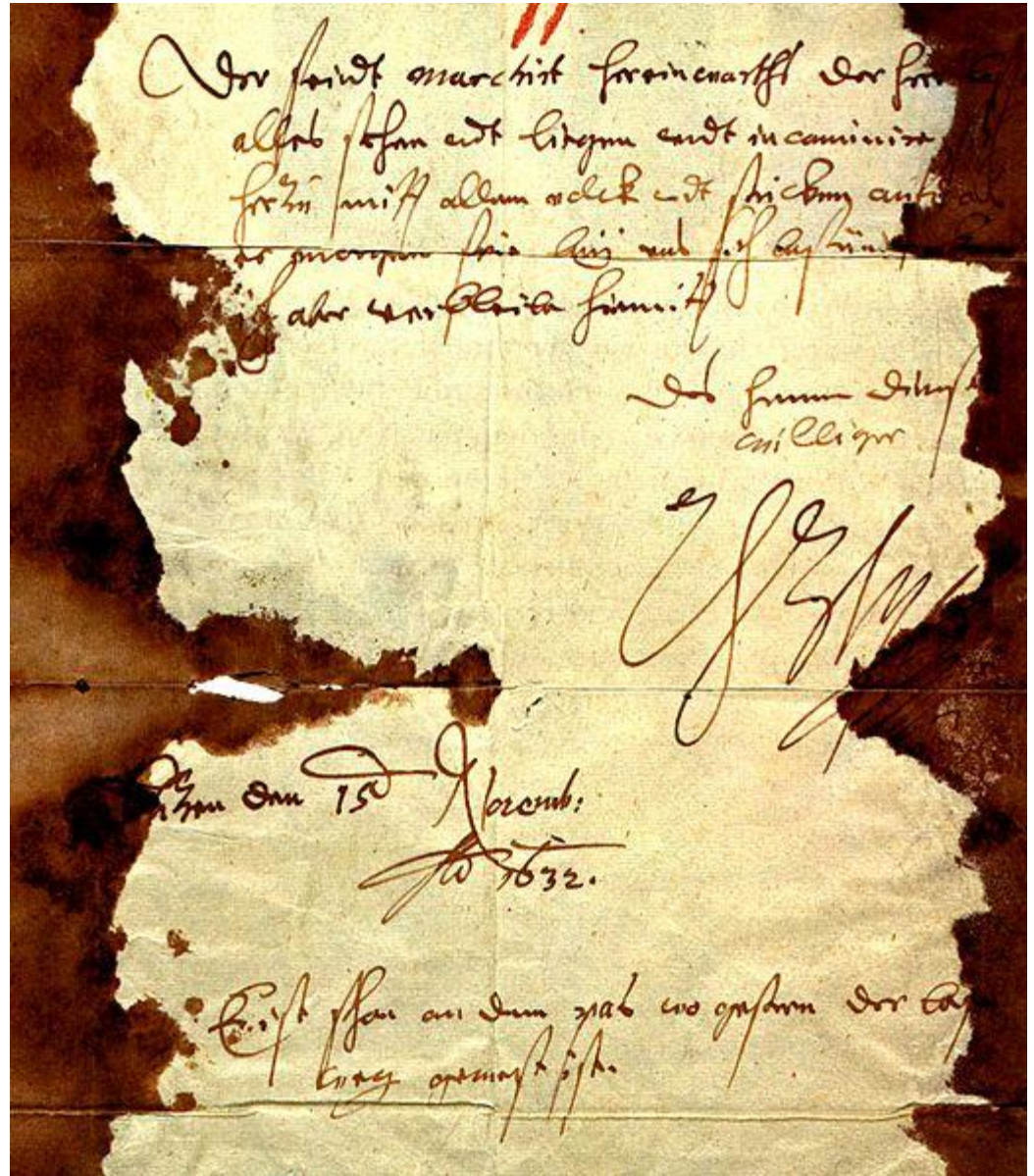

Smrt Gustava II. Adolfa u Lützenu (1632)

Valdštejnův písemný rozkaz Pappenheimovi v bitvě u Lützen. Papír byl na okrajích potřísněn krví smrtelně zraněného Pappenheima

24. 2. 1634 – zavraždění Valdštejna v Chebu

Válka švédsko-francouzská

(1635 – 1648)

**Armand-Jean du Plessis
de Richelieu**

(1585 – 1642)

Ludvík XIII.
a Richelieu
obléhání přístavu
La Rochelle (1628)
- bašta hugenotů

Kardinál

Jules Mazarin,

nejvlivnější muž francouzské
politiky v letech 1642 - 1661

Diplomaté v Münsteru dojednávají vestfálský mír

Lékař s maskou při morové epidemii na rytině ze 17. století

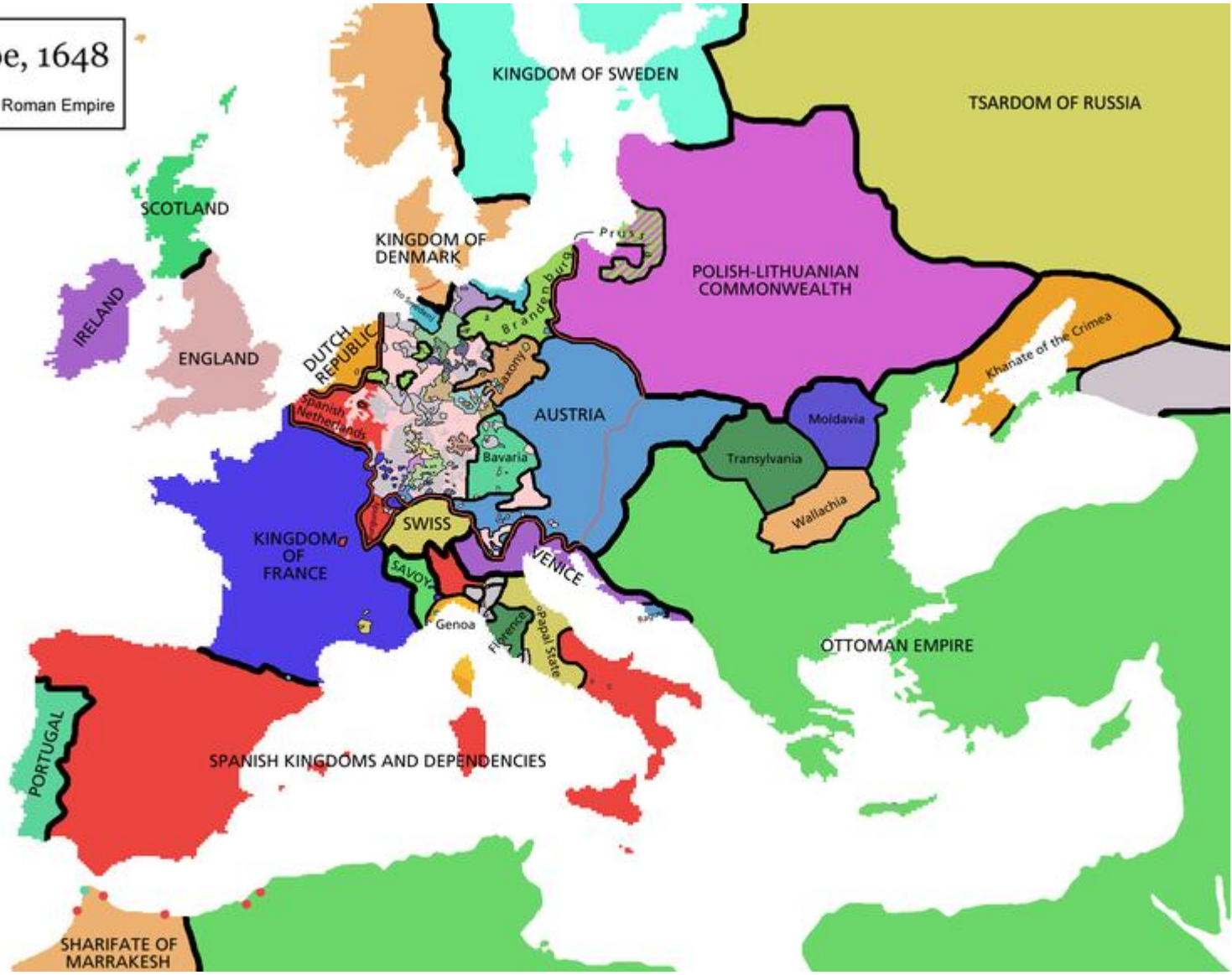

Vestfálský mír

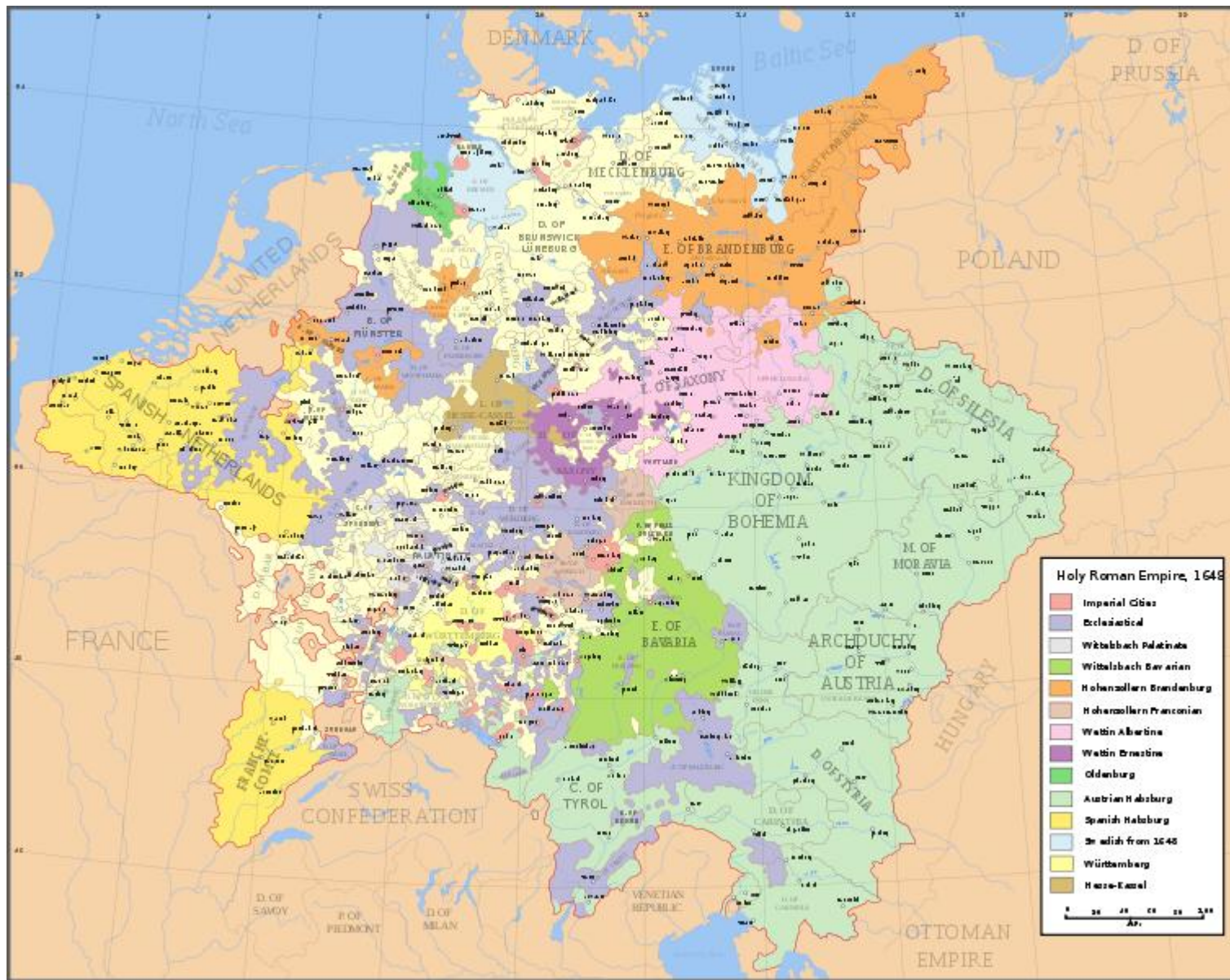
- zastavena rozpínavost Habsburků – území, která ovládali, ovládají i nadále
- posílena rozdrobenost Svaté říše římské „*cuius regio, eius religio*“, právo na vlastní náboženství v jednotlivých státech říše
- v rámci SŘŘ územní zisky Bavorsko (Dolní Falc)
 - Sasko (Horní a Dolní Lužice)
 - Prusko (zadní Pomořansko)
- největší územní zisky: Francie (Alsasko)
 - Švédsko (západní Pomořansko)
- uznání samostatnosti Spojených nizozemských provincií

Europe, 1648

— Holy Roman Empire

Mapa Svaté říše římské v roce 1648

Doporučená literatura

- Janáček J.: Rudolf II. a jeho doba, Praha 1987
- Janáček J.: Valdštejn a jeho doba. Praha 1978
- Klučina P.: Třicetiletá válka. Obraz doby 1618 – 1648. Praha 2000
- Míka J.: Stoletý zápas o charakter českého státu 1526 -1627, Praha 1974
- Pánek J.: Poslední Rožmberkové, Praha 1989
- Polišínský J.: Třicetiletá válka a evropská krize XVII. století. Praha 1970
- Uhlíř J.: Černý den na Bílé hoře. 8. listopad 1620. Brno 1998

Učebnice

- Beneš Z., Petráň J.: České dějiny I, Praha 1997
- Kohoutková H., Komsová M. Dějepis na dlani, Olomouc 2007

Odkazy

[Třicetiletá válka](#)

[Albrecht z Valdštejna](#)

[Jules Mazarin](#)

[Vestfálský mír](#)

[Mapa Svaté říše římské v roce 1648](#)